

lemmer, blevet fremhøvet, at man kunde bygge dette Forslag paa de bestaaende Andelsmejerier. Jeg tror, at dette vil have sine store Vanskeligheder, og det er da ogsaa forbundet med nogen Fare, hvilket de ærede Medlemmer, der have fremført denne Tanke, ogsaa i deres Motivering af den have godtgjort, idet de have sagt, at ikke alle Medlemmer i Andelsmejeriet kunde komme med, medens der var nogle uden for det, som skulde med. Andelsmejeriet omfatter nemlig ikke alle Folk paa en Gaard, og der er ogsaa blandt Andelsmejeriets Medlemmer Folk, der ikke ere gode nok, og derfor ikke kunne komme med her. Dette vil med andre Ord sige, at selv om man drager Sagen ind derunder, bliver det dog en helt ny Forening, man danner. Jeg tror ogsaa, at man fra Mejeriernes Side har nogen Betænkelse ved at drage en saadan Virksomhed ind under Mejerierne. Tanken maa vel ogsaa egentlig være den, at det skal være en helt ny Forening, der skal dannes. Lovforslaget foreskriver ganske vist, at Foreningen kun skal dannes med dette Maal for Øje, men det kan selvfølgelig ændres. Mejerierne ere dog stiftede med et ganske andet Maal for Øje, og skulde de virkelig have til Formaal at laane Penge ud til Folk, saa kunne de vel ikke gøre det saa billigt, som der her bydes, nemlig $3\frac{1}{4}$ pCt. fra Statskassens Side. I Reglen mangle Mejerierne ikke Midler; thi ethvert Mejeri er bygget — det være nu mere eller mindre rigtigt — paa at give Øverstud, og mange Mejerier have et ikke ubetydeligt Øverstud, saaledes at de i Reglen have Penge staaende i Sparekassen. Jeg tror ogsaa, at Mejerierne allerede nu bruge den Fremgangsmaade at laane af Mejeriets Midler til et eller andet Medlem, der trænger til Penge. Det er der heller ikke noget at sige til, naar Foreningen i øvrigt er enig om det. Den eneste Maade, hvorpaa jeg kunde tænke mig, at Lovforslaget kunde komme til at have nogen Virkning, var, at der — men det ligger uden for de Bestemmelser, som Lovforslaget foreskriver — dannede sig Foreninger i det omhandlede Øjemed, som laante til $3\frac{1}{4}$ pCt. af Statskassen, men saa ikke laante dem ud, men brugte dem som Forening til Indkøb af Foderstoffer, Gødning, eller hvad Foreningen nu maatte have Brug for, saaledes at det er Foreningen selv, der er Saantager og faar Pengene til $3\frac{1}{4}$ pCt. Det er den eneste Maade, hvorpaa jeg kan sige, at det virkelig kan blive til Fordel for Landbruget. Men dertil behøves en Ændring, og jeg er ikke sikker paa, at

den stemmer med det, som den ærede Minister har tilsigtet med sit Lovforslag. Jeg vil slutte med den Udtalelse, at jeg ikke vil modsætte mig Lovforslaget, som det foreligger — med nogle Ændringer — idet jeg ikke tror, det kan gøre nogen anden Skade end den, at det kan blive partiske Laaneforeninger. Man er ikke berettiget til at sige, at de ville blive det, men de kunne blive det. Jeg tror saa for øvrigt ikke, at Foreningerne ville gøre nogen Skade, men jeg tror heller ikke, at de ville komme til at gøre synderlig Nytte, idet deres Virksomhed, saaledes som Lovforslaget er forelagt, vil blive meget begrænset.

Beth-Øspenjen: Ja, det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg vil gøre. Jeg skal afholde mig fuldstændig fra alle almindelige Betragtninger. Jeg kan i denne Henseende i det væsentligste slutte mig til de ærede Medlemmer af Reformpartiet, som allerede have haft Ordet. Men der var et Spørgsmaal, jeg gerne vilde rette til den højtærede Minister, som jeg forudsætter vil tage Ordet om lidt. Det forekommer mig nemlig, at der er en Sakse her i Forslaget — det er muligt, jeg tager fejl. Der staar i § 1 f., at ethvert Medlem har Ret til at forlange et Laan af indtil 50 Kr. pr. ansat Kreatur, og saa staar der her omme i § 2 b., at disse Forskudsforeninger kunne saa af Statskassen et Maksimumsbølb af 30 Kr. pr. Kreatur. Nu vil jeg gerne spørge: Hvor skal man saa Pengene fra, hvis hvert enkelt Medlem i Foreningen forlanger alle de Penge, han har Ret til? Jeg ser ikke rettere, end at man ikke kan skaffe Pengene, i hvert Fald ikke ad den Vej, som er anvist i Lovforslaget. Der er nemlig, saa vidt jeg har set, ikke anden Vej end de 30 Kroner fra Statskassen. Saa er der vel den Mulighed, at Reserverfonden kommer op til 10 Kroner pr. ansat Kreatur, som der staar i § 1 m., og her er endnu den Mulighed, at der kunde blive en Grundfond, som ikke staar angiven, men under almindelige Forhold kan man hverten gaa ud fra Reserverfond eller fra Grundfond, og under denne Forudsætning ser jeg ikke rettere, end at der kun bliver de 30 Kr. Om man end gaar ud fra, at de ikke alle paa een Gang ville have de 50 Kr., tror jeg dog, det er urigtigt at sætte ind i Loven, at Medlemmerne have Ret til at saa saa og saa mange Penge, hvis det saa skulde vise sig, at Pengene ikke vare til Stede, naar de virkelig alle kom paa een Gang og vilde have disse Penge. Jeg vil gerne høre den højtærede Ministers Mening om, hvordan han tænker sig dette Forhold ordnet.